

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA NICOLETA GHEORGHE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 23470/05)

Hotărâre

Strasbourg

3 aprilie 2012

Definitivă

3/07/2012

Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la articolul 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Nicoleta Gheorghe împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ján Šikuta, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Mihai Poalelungi, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 13 martie 2012,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 23470/05 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Nicoleta Gheorghe („reclamanta”), a sesizat Curtea la 8 iunie 2005 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna I. Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. În cererea sa, reclamanta susținea în special că dreptul său la un proces echitabil, garantat prin art. 6 din convenție, nu fusese respectat ca urmare, în special, a obligației care îi fusese impusă de a răsturna prezumția temeiniciei unui proces-verbal de contravenție prin care i se aplica o amendă, sancțiune pe care a contestat-o în fața instanțelor naționale.

4. La 2 iulie 2007, Camera a hotărât să comunice Guvernului cererea și, în conformitate cu art. 29 § 1 din convenție, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună. În urma abținerii domnului Corneliu Bîrsan, judecător ales să reprezinte România (art. 28 din Regulamentul Curții), Președintele Camerei l-a desemnat pe domnul Mihai Poalelungi în calitate de judecător *ad-hoc* (art. 26 § 4 din convenție și art. 29 § 1 din Regulamentul Curții).

În fapt

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamanta s-a născut în 1948 și locuiește în București.

6. Prin procesul-verbal întocmit de un agent de poliție din București la 1 mai 2004, reclamanta a fost obligată la plata unei amenzi de 700 000 lei românești (ROL), reprezentând aproximativ 17 euro, pentru tulburarea liniștii celorlalți locatari din imobil. Contravenția era sancționată de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice. Agentul de poliție a explicat în procesul-verbal că la 1 mai 2004, în timpul unei discuții cu vecinul E., cu care se confrunta în mai multe litigii pendinte în fața instanțelor naționale, reclamanta a țipat în casa scării imobilului, tulburând liniștea celorlalți locatari. Procesul-verbal era semnat de un martor, U., locatar al imobilului.

7. Reclamanta a contestat procesul-verbal în fața Judecătoriei de sector din București, susținând că faptele relatate în acel act nu corespundeau evenimentelor petrecute în realitate la 1 mai 2004. Aceasta a explicat mai ales că țipetele pe care le-a auzit agentul de poliție la 1 mai 2004 și pentru care i-a fost aplicată amenda erau de fapt țipete de durere pe care le-a scos după ce vecinul E., cu care era în conflict, a lovit-o și rănit-o la cot îmbrâncind-o în cadrul ușii sale de la intrare. Aceasta a adăugat că U., martorul care a semnat procesul-verbal, era un locatar vârstnic și bolnav care se temea de reacțiile violente ale lui E. Reclamanta a prezentat o copie a procesului-verbal de contravenție și a plicului acestuia, precum și o copie a unei plângeri penale pe care o depusese la secția locală de poliție împotriva lui E., a concubinei acestuia și a altor doi locatari ai imobilului, din care reieșea că, în general, existau tensiuni în imobil între ea și alți colocatari.

8. În ședința publică din 15 iunie 2004, la care reclamanta a asistat, Judecătoria de sector din București i-a dat cuvântul pentru a-și înainta solicitarea de probe. Reclamanta a răspuns că nu avea cereri în acest sens și, în consecință, instanța a considerat că era inutilă citarea, în vederea înfățișării în instanță, a martorului al cărui nume apărea în procesul-verbal. Observând lipsa altor cereri sau probe de administrat, instanța a pus în discuția părților fondul cauzei. Reclamanta a solicitat anularea procesului-verbal, susținând că acesta era lovit de nulitate absolută pe motiv că agentul de poliție care l-a întocmit a omis să îi înmâneze o copie, să o informeze că putea depune o contestație și să îi solicite să îl semneze.

9. Prin hotărârea din 15 iunie 2004, instanța a respins contestația acesteia, pe care a considerat-o neîntemeiată. În hotărâre se preciza că, deși Ordonanța nr. 2/2001 a Guvernului privind regimul juridic al contravențiilor nu prevedea norme specifice privind sarcina probei și valoarea probatorie a procesului-verbal, legea permitea instanței să aprecieze valoarea acestuia ca mijloc de probă și să prezume temeinicia acestuia până la proba contrară. Pentru instanță, reclamantei îi revenea așadar sarcina de a prezenta mijloace de probă care să răstoarne prezumția respectivă și să pună în discuție fondul acesteia, ceea ce reclamanta a omis să facă în cazul de față. Invocând art. 1169 din Codul civil, conform căruia cel ce face o propunere înaintea judecătii trebuie să o dovedească, instanța a explicat că, în absența altor mijloace de probă contrare, procesul-verbal de contravenție din 1 mai 2004 constituia dovada că persoana în cauză comisese faptele care îi erau imputate. Instanța a considerat că neregulile procesului-verbal semnalate de reclamantă cu privire la omisiunile agentului de poliție nu

puteau, potrivit legii, să constituie cauze de nulitate absolută a documentului în cauză, ci puteau eventual atrage după sine nulitatea relativă a acestuia în ipoteza în care persoana în cauză demonstra că a suferit un prejudiciu, ceea ce reclamanta a omis să facă.

10. Reclamanta a formulat apel împotriva hotărârii, solicitând instanței competente să constate nulitatea absolută a procesului-verbal pentru motivele indicate în fața judecătoriei.

11. În ședința din 7 octombrie și 11 noiembrie 2004, Tribunalul București, având competență să judece apelul, a admis cererile succesive prin care reclamanta a solicitat amânarea examinării cauzei pe motiv că era bolnavă.

12. În ședința publică din 9 decembrie 2004, reclamanta a solicitat instanței încuviințarea de a depune la dosarul cauzei declarațiile extra-judiciare ale martorilor U. și C., care asistaseră la incidentul din 1 mai 2004. Tribunalul a admis cererea, considerând-o pertinentă și utilă. Prin urmare, reclamanta, audiată de instanță, a declarat că nu mai are alte cereri de prezentat sau probe de administrat. În continuare, instanța i-a dat cuvântul pentru a se exprima cu privire la fondul recursului. Persoana în cauză a reiterat motivele de recurs pe care le indicase în scris (*supra*, pct. 10). Instanța a început deliberările, apoi, la finalul ședinței publice desfășurate la aceeași dată, a respins apelul reclamantei ca nefondat. Instanța a explicat motivele care au determinat-o să ajungă la această soluție în hotărârea sa definitivă din 9 decembrie 2004, motivată la 17 ianuarie 2005, prin care confirmă temeinicia hotărârii din 15 iunie 2004.

13. La 21 decembrie 2004, reclamanta a depus la grefa Tribunalului București două declarații extra-judiciare ale unor terți, U. și C. În depoziția din 16 decembrie 2004, U. a precizat că la 1 mai 2004 a auzit un polițist sfătuind-o pe reclamantă să se adreseze unui laborator medical pentru confirmarea, după caz, a loviturilor care i-ar fi fost aplicate de către E. la acea dată. Într-o declarație extra-judiciară, datată 3 mai 2004, C. a precizat că în data de 1 mai 2004 i-a văzut pe E. și concubina sa pe cale să o îmbrâncească pe reclamantă în casa scării imobilului; acesta a mai declarat că E. era adesea violent și în stare de ebrietate.

II. Dreptul și practica interne relevante

14. La momentul faptelor, dispozițiile relevante din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice (publicată în Monitorul Oficial din 18 august 2000) erau redactate astfel:

Art. 2

„Constituie contravenție săvârșirea oricăreia din următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

1) săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi, obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare [...] de natură să tulbure ordinea și liniștea publică sau să provoace indignarea cetățenilor ori să lezeze demnitatea și onoarea acestora sau a instituțiilor publice.”

Art. 3

„Contravențiile prevăzute la art. 2 se sancționează după cum urmează: (...)

b) cu amenda de la 150.000 lei la 800.000 lei sau cu închisoare contravențională de la 15 zile la 3 luni, cele prevăzute la pct. 1) [...]”

15. Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice a fost modificată prin Legea nr. 256/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 603 din 5 iulie 2004. De la acea dată, tulburările ordinii publice, sancționate drept contravenții de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 61/1991, sunt pasibile doar de amendă cu suma cuprinsă între 2 000 000 și 10 000 000 ROL (echivalentul a 47 și,

respectiv, 237 euro).¹

16. Prin Ordonanța de Urgență nr. 108/2003, publicată în Monitorul Oficial la 26 decembrie 2003, Guvernul a eliminat pedeapsa cu închisoarea contravențională din lista sancțiunilor ce pot fi aplicate autorilor contravențiilor, aceștia rămânând pasibili, conform Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 și Ordonanței Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al contravențiilor, de un avertisment, o amendă sau obligația prestării unei activități în folosul comunității (această din urmă sancțiune putând fi aplicată numai de instanța de judecată). În temeiul acestei ordonanțe, toate pedepsele cu închisoarea contravențională prevăzute de diferitele legi și ordonanțe în vigoare trebuie transformate în prestarea unei activități în folosul comunității. În cazul refuzului contravenientului de a executa această sancțiune, o instanță o poate înlocui cu amendă. Executarea pedepsei cu amenda se efectuează potrivit normelor privind executarea creanțelor bugetare, iar în caz de neplată a amenzii aceasta nu mai poate fi transformată într-o pedeapsă privativă de libertate.

17. Dreptul și practica interne relevante în materie de contravenții și evoluția acestora sunt prezentate detaliat la pct. 29-40 din hotărârea *Anghel împotriva României* (nr. 28183/03, hotărârea din 4 octombrie 2007). Însărcinat cu executarea hotărârii *Anghel*, citate anterior, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a invitat Guvernul român să îi prezinte un plan de acțiune, precizând că nu este exclus, în pofida faptului că pedeapsa cu închisoarea a fost eliminată din rândul sancțiunilor aplicate contravenienților, ca garanțiile art. 6 în materie penală să rămână aplicabile procedurilor în cauză. Guvernul a prezentat Comitetului de Miniștri deciziile pronunțate de diverse instanțe naționale între 2009 și 2010 care recunoșteau caracterul „penal” al procedurilor reglementate prin Ordonanța nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

18. Guvernul a prezentat în anexa la observațiile sale exemple din practica instanțelor naționale ulterioară hotărârii *Anghel*, citate anterior, și modificării survenite în urma adoptării acesteia în legislația internă (*supra*, pct. 15 și 16). Reiese de aici că instanțele naționale au considerat că, în pofida eliminării pedepsei cu închisoarea contravențională, garanțiile art. 6 din convenție în materie penală rămân aplicabile procedurilor deschise în vederea contestării unui proces-verbal de contravenție pentru tulburarea ordinii publice având în vedere mai ales caracterul punitiv al sancțiunii amenzii ce poate fi aplicată contravenienților și caracterul general al normei încălcate. Instanțele în cauză au subliniat că, în pofida prezumției de legalitate și temeinicie de care beneficiază procesul-verbal de contravenție, le revine sarcina de a verifica, în fiecare situație, cuprinsul documentului contestat, respectând dreptul la apărare al contravenienților (a se vedea, printre altele, hotărârea nr. 389 din 6 februarie 2007 a Judecătoriei Vaslui și hotărârea nr. 931 din 21 iunie 2007 a Judecătoriei Gura Humorului).

În drept

19. Reclamanta se plânge de inechitatea procedurii pe care a declanșat-o în contestarea procesului-verbal de contravenție întocmit împotriva sa pentru tulburarea ordinii publice. Aceasta invocă art. 6 din convenție, ale cărui dispoziții relevante sunt redactate după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa [...]

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune penală este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

20. Persoana în cauză invocă în special nerespectarea dreptului său la prezumția de nevinovăție ca urmare a prezumției temeiniciei atribuite procesului-verbal de contravenție în

¹ Legea nr. 16/1991 a fost republicată în Monitorul Oficial nr. 77 din 31 ianuarie 2011. Prevederile citate aici se regăsesc la art. 3 și, respectiv, art. 4.

litigiu și a impunerii obligației de a răsturna această prezumție.

21. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

22. Guvernul consideră că art. 6 din convenție nu este aplicabil în speță și că acest capăt de cerere este incompatibil *ratione materiae* cu dispozițiile convenției. Acesta argumentează că, în dreptul intern, dispozițiile privind contravențiile nu intră sub incidența dreptului penal și că Ordonanța nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, adoptată de Guvern la 12 iulie 2001 și aprobată prin Legea nr. 180 din 11 aprilie 2002, prevede în materie penală că dispozițiile acesteia sunt completate de cele din Codul de procedură civilă. Guvernul subliniază că, în speță, reclamanta nu riscă decât sancțiunea amenzii, spre deosebire de reclamantul din cauza *Anghel*, citată anterior, în care Curtea a considerat că tulburarea ordinii publice imputată reclamantului era pasibilă la vremea respectivă nu numai de amendă, ci și de pedeapsa închisorii. Guvernul subliniază în această privință că, prin Ordonanța de urgență nr. 108/2003, publicată în Monitorul Oficial la 26 decembrie 2003, închisoarea contravențională a fost scoasă de pe lista sancțiunilor aplicabile autorilor contravențiilor. Acesta susține, de asemenea, că tulburările ordinii publice care sunt încadrate drept contravenții și care intră sub incidența art. 2 alin. (1) din Legea nr. 61/1991, astfel cum a fost modificată la vremea producerii faptelor prin Legea nr. 265/2004, erau pasibile doar de pedeapsa amenzii. Executarea unei pedepse cu amenda se efectuează potrivit regulilor privind executarea creanțelor pecuniare, transformarea amenzii într-o pedeapsă privativă de libertate nemaifiind posibilă în caz de neplată.

23. Reclamanta nu a formulat nicio observație privind aplicabilitatea, în speță, a art. 6 din convenție.

2. Motivarea Curții

24. Curtea consideră necesar în primul rând să examineze din oficiu dacă se impune aplicarea, în prezenta cauză, a noului criteriu de admisibilitate prevăzut la art. 35 § 3 lit. b) din convenție, în versiunea modificată. În privința circumstanțelor specifice cauzei, Curtea consideră că se impune continuarea examinării acesteia în numele respectării drepturilor omului, indiferent de valoarea amenzii (circa 17 euro) aflate la originea capătului de cerere întemeiat pe art. 6 din convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Juhas Đurić împotriva Serbiei*, nr. 48155/06, pct. 56-58, 7 iunie 2011 și *Finger împotriva Bulgariei*, nr. 37346/05, pct. 74-77, 10 mai 2011). În această privință, precizează că cererea adresată Curții de către reclamantă ridică în special o problemă de aplicabilitate a art. 6 din convenție, sub aspect penal, în cadrul unei proceduri contravenționale pentru tulburarea ordinii publice. Este vorba de prima cauză supusă Curții spre examinare de la modificarea legislației și practicii interne relevante pe care anterior le-a declarat contrare art. 6 din convenție pe motiv că nu ofereau garanții suficiente, în special cu privire la respectarea prezumției de nevinovăție, pentru apărarea persoanelor față de posibilele abuzuri comise de autorități (*Anghel*, citată anterior, pct. 69). O decizie a Curții cu privire la această chestiune de principiu ar constitui un instrument orientativ pentru instanțele naționale cu privire la sfera garanțiilor de care contravenienții care au tulburat ordinea publică ar trebui să beneficieze la nivel național (*supra*, pct. 17 și 18). În aceste condiții, Curtea consideră că nu este necesară aplicarea, în cauză, a noului criteriu de admisibilitate prevăzut la art. 35 § 3 lit. b) din convenție.

25. Revenind apoi la chestiunea aplicabilității art. 6 în cadrul procedurii în litigiu, Curtea constată în primul rând că informațiile oferite de dreptul intern, care nu dă o nuanță „penală” contravenției pentru tulburarea ordinii publice care i-a adus o amendă reclamantei,

nu au decât o valoare relativă și nu sunt așadar decisive [a se vedea, printre altele, *Öztürk împotriva Germaniei*, hotărârea din 21 februarie 1984, seria A nr. 73, p. 19, pct. 52; *Ezeh și Connors împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 39665/98 și 40086/98, pct. 120, CEDO 2003-X]. Aceasta precizează că norma de drept încălcată de către reclamantă reglementează contravențiile pentru lipsa de civism și are ca obiect menținerea liniștii între vecini. În acest sens, norma se adresează tuturor cetățenilor, nu unui grup determinat cu statut special (a se vedea hotărârea *Öztürk*, citată anterior, pct. 53). De asemenea, amenda aplicată reclamantei nu avea ca obiect reparația materială a unui prejudiciu, ci în esență să împiedice repetarea unor acțiuni similare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Bendenoun împotriva Franței*, 24 februarie 1994, pct. 47, seria A nr. 284 și *Ziliberberg împotriva Moldovei*, nr. 61821/00, pct. 33, 1 februarie 2005). Aceasta avea așadar caracterul punitiv prin care se deosebesc, de regulă, sancțiunile penale (hotărârea *Öztürk*, citată anterior, pct. 53; hotărârea *A.P., M.P. și T.P. împotriva Elveției* din 29 august 1997, Culegere 1997-V, p. 1488, pct. 41; *Ziliberberg*, citată anterior, pct. 34).

26. Evident, așa cum observă Guvernul în mod întemeiat, reclamanta nu mai risca o pedeapsă cu închisoarea la vremea producerii faptelor. Acest fapt nu este totuși decisiv, în sine, în sensul aplicabilității sub aspect penal a art. 6 din convenție deoarece, așa cum Curtea a subliniat în repetate rânduri, un obiectiv relativ mai mic nu poate elibera o infracțiune de caracterul ei penal intrinsec (a se vedea, printre altele, *Öztürk*, citată anterior, pct. 53; *Kadubec împotriva Slovaciei*, 2 septembrie 1998, pct. 52, Culegere de hotărâri și decizii 1998-VI; *Ziliberberg*, citată anterior, pct. 34 *in fine*; *Lauko împotriva Slovaciei*, 2 septembrie 1998, pct. 58, Culegere de hotărâri și decizii 1998-VI). Ca și instanțele interne, ale căror decizii relevante au fost aduse în atenția Curții de către Guvern (*supra*, pct. 18), Curtea consideră că natura generală a dispoziției legale încălcate în speță de către reclamantă, precum și obiectivul disuasiv și punitiv al sancțiunii aplicate sunt suficiente pentru a demonstra că infracțiunea în litigiu avea caracter penal în sensul art. 6 din convenție, care este așadar aplicabil.

27. Curtea subliniază că, pe de altă parte, capătul de cerere formulat de reclamantă nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

28. Reclamanta consideră că nu a beneficiat de dreptul la respectarea prezumției de nevinovăție având în vedere că, în dreptul intern, procesul-verbal de contravenție beneficiase de prezumția de legalitate și temeinicie și că instanțele naționale îi impuseseră obligația de a răsturna sarcina probei. Reclamanta susține că acest lucru i-a fost imposibil de realizat în practică deoarece instanțele însărcinate cu examinarea contestației sale nu au luat în considerare nici cauzele de nulitate a procesului-verbal pe care le-a invocat în fața instanțelor, nici mărturiile lui C. și U. prin care dorea să conteste cuprinsul documentului respectiv.

29. Guvernul contestă argumentul reclamantei și subliniază că nu există nicio dovadă că instanțele interne ar fi avut idei preconcepute despre vinovăția reclamantei. În opinia acestuia, faptul că instanțele au atribuit o prezumție de temeinicie relativă procesului-verbal nu este contrar art. 6 § 2 din convenție, având în vedere caracterul diminuat al obiectivului reclamantei și respectarea de către instanțele respective a dreptului la apărare. Guvernul adaugă că, în prezenta cauză, contrar stării de fapt din cauza *Anghel*, citată anterior, polițistul s-a bazat pe propriile constatări făcute la locul incidentului pentru întocmirea procesului-verbal și că instanțele naționale nu au omis să respecte dreptul la apărare al reclamantei. Acesta susține, în cele din urmă, că practica națională a evoluat semnificativ în urma hotărârii *Anghel*, citate anterior, după cum atestă hotărârile instanțelor naționale de anulare a proceselor-verbale de contravenție în baza mijloacelor de probă prezentate de reclamantă în cursul procedurii judiciare sau administrate de instanțe la cererea celor interesați (*supra*,

pct. 18).

30. După exemplul Guvernului, Curtea evidențiază că nu există dovezi că instanțele sesizate de reclamantă cu o contestație împotriva procesului-verbal întocmit de agentul de poliție la 1 mai 2004 au avut idei preconcepute în ceea ce privește vinovăția sa. Evident, așa cum reiese din hotărârea judecătorească de sector din București, acestea așteptau ca reclamanta să prezinte mijloace de probă contrare faptelor stabilite de către polițist. Un asemenea demers al instanțelor naționale se întemeiază pe faptul că regimul juridic al contravențiilor este completat, după cum precizează Guvernul, de dispozițiile Codului de procedură civilă, la care se aplică, în materie de probe, principiul conform căruia sarcina probei revine celui care supune o pretenție judecătorească. În această privință, Curtea reamintește că în orice sistem de drept există prezumții de fapt și de drept și că, în principiu, convenția nu se opune acestora, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, art. 6 § 2 impune statelor să încadreze aceste prezumții între niște limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și protejând dreptul la apărare (*Salabiaku împotriva Franței*, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A nr. 141-A, p. 15, pct. 28; *Telfner împotriva Austriei*, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001). Curtea va stabili dacă aceste limite au fost depășite în detrimentul reclamantei.

31. În ceea ce privește în primul rând gravitatea faptelor, Curtea subliniază că, în prezenta cauză, în legătură cu modificările aduse regimului juridic al contravențiilor, modificări survenite în cursul procedurii declanșate de reclamantă, aceasta putea fi sancționată pentru faptele care îi erau imputate doar cu amendă. Nu era așadar posibilă înlocuirea acestei sancțiuni cu o pedeapsă privativă de libertate, nici măcar în caz de neplată (a se vedea, *a contrario*, *Anghel*, citată anterior, pct. 61).

32. Referitor la ocrotirea dreptului la apărare, Curtea constată că reclamanta s-a mulțumit cu depunerea la dosar, cu titlu de probe, a unor înscrisuri din care reieșea la modul general că existau tensiuni în imobil între persoana în cauză și alți locatari, însă aceasta nu a solicitat în niciun moment citarea persoanelor care asistaseră la incidentul din 1 mai 2004 sau a polițistului care a întocmit procesul-verbal, pentru a-i chestiona în vederea clarificării situației de fapt aflate la originea litigiului. Această posibilitate îi stătea la dispoziție, așa cum atestă hotărârea din 15 iunie 2004 a judecătorească și hotărârea definitivă din 9 decembrie 2004 a tribunalului, instanțe în fața cărora reclamanta a precizat expres, în cadrul unei ședințe publice, că nu avea cereri de introdus sau probe de prezentat. Mai mult, deși Tribunalul București a admis la 9 decembrie 2004 cererea acesteia pentru a depune la dosarul cauzei declarațiile extra-judiciare ale martorilor U. și C., care, potrivit acesteia, asistaseră la incidentul din 1 mai 2004, abia la data de 21 decembrie 2004, adică la destul timp de la pronunțarea hotărârii definitive din 9 decembrie 2004, reclamanta pare să fi transmis tribunalului declarațiile respective.

33. Nici litera și nici spiritul art. 6 din convenție nu împiedică o persoană să renunțe de bună voie la garanțiile care sunt consacrate în acesta în mod expres sau tacit, printre care cea de a întreba sau de a solicita audierea unui martor, însă această renunțare trebuie să fie neechivocă și să nu fie contrară niciunui interes public important [*Håkansson și Stureson împotriva Suediei*, hotărârea din 21 februarie 1990, seria A nr. 171-A, pct. 66 și *Kwiatkowska împotriva Italiei* (dec.), nr. 52868/99, 30 noiembrie 2000]. Prin precizarea făcută în ședință publică în fața instanțelor naționale că nu dorește să solicite prezentarea altor probe, reclamanta s-a expus cu bună știință riscului unei condamnări întemeiate numai pe probele aflate la dosar, incluzând așadar procesul-verbal de contravenție pe care ea însăși l-a prezentat în fața judecătorească și căruia îi era atribuită o prezumție de temeinicie relativă.

34. Pe de altă parte, Curtea precizează că instanțele interne care au examinat contestația formulată de reclamantă împotriva procesului-verbal de contravenție din 1 mai 2004 erau instanțe cu competență asupra fondului care puteau anula documentul respectiv dacă îl considerau nul sau nefondat. Conform jurisprudenței constante, interpretarea legislației interne revine în primul rând autorităților naționale și, în special, instanțelor judecătorești

[*Tejedor García împotriva Spaniei*, hotărârea din 16 decembrie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-VIII, p. 2796, pct. 31 și *García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-I). Nu este sarcina Curții să judece erorile de fapt sau de drept prezumtiv comise de o instanță internă ori să facă propria apreciere a elementelor de fapt care au determinat o instanță națională să adopte o anumită decizie și nu alta. Dacă ar face acest lucru, ar depăși limitele misiunii sale [*Kemmache împotriva Franței* (nr. 3), hotărârea din 24 noiembrie 1994, seria A nr. 296-C, p. 88, pct. 44]. În prezenta cauză, Curtea nu identifică niciun indiciu privind caracterul inechitabil sau arbitrar. Faptul că instanțele, prin hotărâri motivate, au analizat motivele de nulitate invocate de persoana în cauză și au considerat că acestea nu atrăgeau nulitatea procesului-verbal așa cum ar fi dorit reclamanta nu este suficient pentru a pune la îndoială caracterul echitabil al procedurii în litigiu sau, mai ales, respectarea dreptului său la prezumția de nevinovăție.

35. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a stabili că nu a fost încălcat, în speță, art. 6 din convenție.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că nu a fost încălcat art. 6 din convenție.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 3 aprilie 2012, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep
Președinte

Casadevall